

Žiželské ŽN noviny

2023 / Ročník 44 / Číslo 3 / Cena 20,-

**LÉTO UPLYNULO JAKO VODA
V ŘECE CIDLINĚ, VLÁDU PŘEBÍRÁ PODZIM.**

Slovo starosty

Vážení a milí spoluobčané.

Rád bych vás informoval o některých novinkách v naší obci:

V duchu neustálého zlepšování a modernizace obce jsme svědky další významné změny, a to rekonstrukce ulice Purkyňova, která bude před vydáním novin dokončena.

Zastupitelstvo nedávno rozhodlo o rekonstrukci Prokopovy ulice. Tato rekonstrukce přinese nové povrchy komunikace a chodníku, které nám nejen poskytnou bezpečnější a pohodlnější cestování, ale také zvýší estetiku celého okolí. Rekonstrukce by měla začít po dokončení prací na zkapacitnění vodovodu a bude dokončena ještě v letošním roce. Pro-

sím obyvatele těchto ulic, aby během rekonstrukce neparkovali svá vozidla před svými domy a nebránili tím pracím během oprav.

Další novinkou v naší obci je plánovaná přestavba mateřské školy. Aby však mohla tato modernizace začít, je nezbytné provést bourací práce na části areálu bývalé společnosti Frotex. Protože jsou bourací práce nutné a nevyhnutelné, obec chce vyzvat všechny občany k trpělivosti a toleranci při dočasně zvýšených hodnotách prachu a hluku.

Vzhledem k tomu, že nebyly vypsány dotační programy k výstavbě dětských hřišť a veřejných sportovišť, obecní zastupitelstvo rozhodlo, že financování výstavby hřiště a sportoviště v části Pod Vinicí, bude zahájeno z rozpočtu obce.

Doufám, že jste si všichni užili prázdniny a dovolené a nabrali jste dostatek sil.

Miroslav Štěrba, starosta obce

Jindřiška Šimáková

Dne 29.7.2023 oslavila paní Jindřiška Šimáková, dlouholetá obyvatelka Žiželic, úctyhodných 101 let. V Žiželicích prožila téměř 50 let života po boku svého manžela Ladislava Šimáka ve Vladislavově ulici (Na důle). Přejeme všichni mamince, babičce, prababičce hodně štěstí, zdraví a lásky. Rodina

TERMÍNY UZÁVĚREK A VYDÁNÍ ŽIŽELSKÝCH NOVIN:

Chcete-li obohatit naše noviny o Vaše příspěvky, budeme s Vámi velmi rádi spolupracovat. Důležité je dodržet termíny uzávěrek ŽN.

ČÍSLO	UZÁVĚRKA	DATUM VYDÁNÍ
4 / 2023	uzávěrka 3. 11.	vydání 1. 12.

Svoje příspěvky posílejte elektronicky na email: mirka.sport@seznam.cz

ČESTNÉ OCENĚNÍ ZA STATEČNOST A ODVAHU

Ve čtvrtek 10. srpna předala paní místostarostka Čestné ocenění za statečnost a odvahu Jiřímu Hruškovi (12 let) a Miroslavovi Semencovi (16 let) z Hradiščka II. Kluci se zachovali statečně a pomohli při autonehodě, která se stala 3. srpna mezi Žiželicemi a Loukonosy. Při pohledu na poraněného nezpanikařili a pohotově přivolali pomoc. Touto cestou jim ještě jednou děkuji za to, jak statečně se zachovali.

*Bc. Šárka Dařílková,
místostarostka*

Z obsahu:

Slovo starosty	str. 2
Zprávy z radnice	str. 3
Třídění odpadu	str. 4
Základní škola	str. 6
MŠ Žížalka	str. 11
SDH Žiželice	str. 12
Chovatelé	str. 13
Rybáři	str. 13
Tenis	str. 14
Fotbal	str. 15
Sokol	str. 16
Muzeum	str. 17
Historie, kronika	str. 19
Tajemství druidů	str. 22
Čtení na pokračování	str. 24
Mažoretky	str. 25
Matrika	str. 25
Parkování	str. 26

Žiželské Noviny

- 3. číslo / 2023
- ročník 44
- Vydává OÚ v Žiželicích a OS Žiželáci
- Vytiskla tiskárna DOMINO
- Redakční rada: Jitka Dařílková, Pavlína Mrázková, Mirka Tomešová
- Grafická úprava Jiří Novotný-Kuzma
- cena 20 Kč

Zprávy z radnice

Vážení občané,
rádi bychom Vás seznámili s tříděním odpadů v naší obci za rok 2022. Jak jsme si vedli v třídění obalů a v čem naopak máme rezervy? Zde jsme pro Vás připravili stručný přehled a vysvětlení toho, proč je zdražování poplatku za svoz komunálního odpadu aktuální téma.

Obec Žiželice v roce 2022 svezla celkem o **100,34 tun** směsného komunálního odpadu méně oproti

ROK	Nebezpečný odpad	Objemný odpad
2019	0,57t	1,162t
2020	1,195	18,526
2021	1,66	51,06
2022	1,13	45,38

Zdroj: Obecní úřad Žiželice

Objemný odpad	Rok			
	2019	2020	2021	2022
Pneumatiky	0,062	0,206	0,5	0,53
Železo a ocel	-	7,02	-	4,18
Objemný odpad	1,10	11,3	50,56	45,38

Zdroj: Obecní úřad Žiželice

roku 2021. Důsledkem je snížení četnosti svozu na 14ti denní svoz, tím došlo k navýšení složek tříděného odpadu (papír, plast, sklo, kovy, bioodpad).

K mírnému poklesu došlo i u svozu nebezpečného odpadu a objemného odpadu. Naopak se zvýšila tonáž tříděného odpadu.

VÝSLEDKY ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ V OBCI ŽIŽELICE V ČÍSLECH:

1) Tříděný odpad

NÁKLADY

NÁKLADY NA SBĚR TŘÍDĚNÉHO ODPADU	
	CELKEM
Papír	170 775,00
Plast	576 438,00
Sklo	25 012,00
Kovy	7 992,00
Nápojový karton	-
CELKEM	780 217,00

VÝNOSY

VÝNOSY ZA TŘÍDĚNÍ ODPADU (EKOKOM)	
CELKEM	
	350 545,08

Zdroj: EKO KOM

Z přehledu nákladů a výnosů za tříděný odpad je patrné, že obec v roce 2022 za svoz tříděného odpadu **DOPLÁCELA 429 671,92 Kč.**

2) Sběr ostatních odpadů včetně směsného komunálního odpadu

NÁKLADY

NÁKLADY NA ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ OBCE	
NÁKLADY NA SBĚR TŘÍDĚNÉHO ODPADU	780 217,00
NÁKLADY NA SBĚR OSTATNÍCH ODPADŮ	967 909,00
POPLATEK ZA ULOŽENÍ NA SKLÁDKU (NAD RÁMEC)	1 736,00
NÁKLADY NA SBĚRNÉ MÍSTO	167 157,00
NÁKLADY CELKEM	1 917 019,00

VÝNOSY

VÝNOSY Z POPLATKU ZA ODVOZ TKO OD OBČANŮ	
CELKEM	965 165,00

Zdroj: Obecní úřad Žiželice

Z přehledu nákladů a výnosů za sběr ostatních odpadů včetně směsného komunálního odpadu je patrné, že obec v roce 2022 za svoz ostatních odpadů **DOPLÁCELA 951 854 Kč.**

3) Přehled nákladů a výnosů celkem za rok 2022

NÁKLADY

NÁKLADY NA ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ OBCE	
NÁKLADY NA SBĚR TŘÍDĚNÉHO ODPADU	780 217,00
NÁKLADY NA SBĚR OSTATNÍCH ODPADŮ	967 909,00
POPLATEK ZA ULOŽENÍ NA SKLÁDKU (NAD RÁMEC)	1 736,00
NÁKLADY NA SBĚRNÉ MÍSTO	167 157,00
NÁKLADY CELKEM	1 917 019,00

VÝNOSY

VÝNOSY Z ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ OBCE	
PŘÍJMY ZA TŘÍDĚNÍ ODPADU EKOKOM	350 545,08
PŘÍJMY Z POPLATKU ZA ODVOZ TKO OD OBČANŮ	965 165,00
VÝNOSY CELKEM	1 315 710,08

Zdroj: Obecní úřad Žiželice

V roce 2022 na odpadové hospodářství obec ze svého rozpočtu **doplácela 601 308,92 Kč.** Celkem bylo v obci vyprodukováno **675,0241 tun** odpadů (včetně nebezpečného odpadu, bioodpadu a objemného odpadu), to znamená, že v obci Žiželice připadá za **rok 2022 na každého občana 0,37 tun odpadu**, které vyprodukoval.

Bc. Šárka Dařílková, místostarostka

KOMUNITNÍ CENTRUM V LOUKONOSECH

Komunitní centrum v Loukonosech slavnostně otevřelo své brány v pondělí 26. 6. 2023. Návštěvníci si mohli prohlédnout prostory KC, popovídat o plánovaných aktivitách. Pro děti byla připravena pohybová stanoviště a tvořivá dílna, nechybělo ani malé občerstvení. Účast byla nad očekávání veliká a tímto všem, kdo se přišli podívat, děkujeme za zájem.

Červenec jsme zahájili cvičením jógy pod širým nebem v parku u haly v Žiželicích. Jóga probíhala celý měsíc a pro velký úspěch bude dále pokračovat od září v KC.

A co vás čeká a nemine...? Pravidelnými aktivitami budou od září již zmíněná jóga, kurz angličtiny pro děti a dospělé, kočárkování, dětský klubík Hopík neboli tematické odpoledne, a to každé úterý (pro děti od 3 do 6 let) a čtvrtek

(pro děti od 6 do 9 let). Z jednorázových akcí se můžete těšit na second hand dámského, pánského a dětského oblečení, podzimní bylinky, strašidelnou stezku, rozsvícení Vánočního stromu v Loukonosech a Žiželicích s dílničkou pro děti a další...

Od září Vám bude v KC k dispozici sociální pracovník, který s vámi probere otázky týkající se tíživých životních situací (ztráta zaměstnání, bydlení, fin. situace, ...).

Pro více informací o zmíněných aktivitách doporučuji sledovat FB stránku KC Loukonosy, kde jsme nejvíce aktivní. Kontaktovat nás také můžete na tel. čísle 725 710 974 - rádi Vám zodpovíme jakékoliv dotazy a vyřídíme přihlášky.

Bc. Barbora Šťastná, DiS. komunitní pracovník

SPORTOVNÍ DEN

V úterý 27.6. proběhl sportovní den. Žáci školy se rozdělili – 1. stupeň sportoval na školním hřišti, 2. stupeň na fotbalovém hřišti.

Žáci 1. stupně byli rozděleni do kategorií 1. třída, mladší žákyně, mladší žáci, starší žákyně a starší žáci. Soutěžili v běhu na 50 m, skoku do dálky, hodů do dálky a vytrvalostním běhu. Výsledky se sčítaly. Nejlepší 3 sportovci v každé kategorii získali medaili.

1. třída: 1. místo Vašek Bláha
 2. místo Jirka Kunášek
 3. místo Sofia Bakacs

mladší žákyně: 1. místo Štěpánka Vodičková
 2. místo Kája Kašparová
 3. místo Veronika Červenclová

mladší žáci: 1. místo Vojta Maďar
 2. místo Adam Vokál
 3. místo Šimon Hrubý

starší žákyně: 1. místo Daniela Schánělová
 2. místo Anastasia Nazarova
 3. místo Nela Janatová

starší žáci: 1. místo Maksym Husak
 2. místo Oskar Havlín
 3. místo Jakub Smutný

Žáci 2. stupně a vyučující se v 8 hodin přesunuli na fotbalové hřiště. Nejprve proběhlo seznámení se sportovními disciplínami a potom se již mohlo začít soutěžit. Disciplín bylo celkem

6 – hod granátem, hod tenisovým míčkem, slalom s fotbalovým míčem, běh na 100 m, slalom, balancování s pálkou a míčkem.

Žáci byli rozděleni do 4 kategorií – mladší chlapci ze 6. a 7. třídy (3. místo získal Martin Vrbický, 2. místo patřilo Jaroslavu Husakovi a 1. místo Pavlu Vodičkovi), starší chlapci z 8. a 9. třídy (na 3. místě se umístil Adam Semeneč, na 2. místě Míra Semeneč a na 1. místě Vojta Scháněl), mladší dívky ze 6. a 7. třídy (3. místo získala Pavlína Zemanová, 2. místo Johanka Staňková a 1. místo Katka Štumpfová) a starší dívky z 8.

Sportovní den - 2. stupeň na fotbalovém hřišti a 9. třídy (na 3. místě skončila Anička Prokúpková, 2. místo získala Anička Franková a 1. místo Alena Kolmanová). Vítězové získali medaile. Ale hlavní bylo, že si to všichni užili a s radostí si zaspotovali.

J. Štumpfová, L. Steklá

ŠKOLA V PŘÍRODĚ KTOVÁ 2. A A 2. B (29.5. – 2.6.2023)

Školy v přírodě se zúčastnili žáci druhých tříd společně se svými třídními učitelkami. Dále je doprovázely i vychovatelky ze školní družiny. Pobyt jsme absolvovali v hezky zařízených apartmánech v Českém ráji přímo pod hradem Trosky, který jsme samozřejmě také navštívili. Další výlet jsme uskutečnili do ZOO a Botanické zahrady v Liberci. Zbytek času jsme trávili v okolí

našeho ubytování, kde probíhaly různé soutěže, hry, vycházky a samozřejmě i částečně výuka. Počasí se vydařilo a po pěti dnech jsme odjížděli zpět domů opět vlakem. Pro většinu dětí byl tento pobyt prvním bez rodičů, takže v týdnu i nějaké slzičky ukáply, ale doufáme, že většině z nich se to líbilo a za rok snad znovu?

za 2. třídy Lenka Pokorná, tř. uč. 2.A

ŠKOLA V PŘÍRODĚ – TŘETÍ A PÁTÉ TŘÍDY

V neděli 4.6. 2023 jsme na týden vyměnili školu za areál Mladočov. Ten nás velmi mile překvapil prostředím, vybaveností, okolní krajinou, a hlavně skvělou kuchyní. Hned první večer jsme se vydali prozkoumat blízké a vzdálenější okolí. Od pondělí nám začala výuka i animační program, který měl na starosti Majk. Ten si každý den připravil pro děti netradiční soutěže a úkoly. Děti byly nadšené, protože se vyřádily při nejrůznějších bitvách, hledáčkách nebo tvořivých úkolech.

V úterý po obědě jsme se vydali na výlet na nedalekou naučnou stezku, která nás provedla lommem, malebným údolím a zakončila to na malé vyhlídce po okolí. Cestou jsme hledali kartičky, které dohromady daly heslo, díky kterému jsme našli cestu zpět.

Na závěr pobytu jsme si opekli buřty, zazpívali si u kytary pár písní a ti nejodvážnější se vydali na stezku odvahy. Všichni jsme si pobyt užili a už se těšíme, kam vyrazíme příští rok.

Michaela Pecárová

VÝLET DO FAJNPARKU

Ve středu 28.6.2023 jsme jeli na výlet žáci 2.A a 2.B společně. Byla tam velká zábava. Byly tam výborné atrakce, mluvící strom, který nám vyprávěl. Byli jsme nadšení z kina 4 D. Pěkně na nás foukalo a padal sníh. Na závěr jsme si koupili náramky.

Žáci 2.B

VÝLET – MIRAKULUM

Ve čtvrtek 22. 6. 2023 děti ze třetí a páté třídy vyrazily na školní výlet do zábavního parku Mirakulum v Milovicích. V parku na nás čekalo

nepřeberné množství různých atrakcí. U dětí měly největší úspěch obří houpačky, podzemní chodby a různé tajemné hrady plné prolézaček. Díky teplému počasí jsme si užili také radovánky ve vodním světě. Výlet se nám opravdu vydařil a park určitě někdy navštívíme znovu.

Jindra Duchanová

TŘÍDNÍ VÝLET 6.A

V pondělí 26.6. jsme se vydali vlakem do Hradce Králové. Cílem našeho výletu byl Fly Zone Park, který se nachází v obchodním domě Atrium blízko nádraží. Je zde spousta atrakcí – například horolezecké stěny, trampolíny s basketbalovými koši, olympijská trampolína, kde lze skákat salta do pěnových kostek, gladiátorská kladina nebo rozmetač. Strávili jsme zde 2 hodiny a všichni jsme si to užili. Každý odjížděl dostatečně vyskákaný a spokojený.

L. Steklá

ŠKOLNÍ VÝLET TŘÍDY VII. A

Ve středu 28. června 2023 nastal den D a konečně jsme se dočkali vytouženého výletu. Cílem naší cesty byl Hradec Králové, kde jsme navštívili Laser game. Rozdělili jsme se do čtyř skupin. Vždy proti sobě hrála dvě družstva – červené a zelené. Celá hra trvala 15 minut. Poté jsme si odpočinuli a s nadšením sledovali zbylá dvě družstva na monitorech. Děvčata si zahrála dvě hry, chlapci dokonce tři. Kromě krásných vzpomínek jsme si na památku odvezli vytištěné výsledky jednotlivých her. Letošní výlet jsme si moc užili a už se těšíme na další.

B. Plachá

ŠKOLNÍ AKADEMIE

se konala ve čtvrtek 25. 5. 2023 v tělocvičně naší školy. Celým programem diváky provázeli Vanda Modráčková a David Pavlík. V úvodu zazněly hudební nástroje. Na flétnu hráli žáci 7. a 8. třídy, na klavír zahrála Viki Kašparová z 5. třídy. Devátáci zavzpomínali na své dřívější vystoupení a oprášili hudební úpravu pohádky O dvanácti měsíčkách. Děti z 1. třídy tancovaly na písničku Měla babka. Následovalo vystoupení žáků 2.A, kteří zatančili na písničku Kytka masožravá a zarecitovali několik jarních básniček. Písničku s pohybovým doprovodem si připravili mravenci z 2.B. V tanci se pokračovalo. Na pirátskou píseň Co sežral žralok tancovali žáci z 3.A, poté následovali žáci 5.B a jejich taneční vystoupení s fotbalovou tematikou na píseň Waka waka - this time for Africa. Klip k písni Jožin z bažin si zcela celý, včetně kulis, připravili

li žáci 4. třídy. Do programu se zapojil i taneční kroužek žáků 1. stupně, zatancovali na oblíbenou písničku Popeláři. Od tance jsme na chvíli přešli k vtipům ze školního prostředí v podání žáků 6. ročníku. Následovalo vystoupení 5.A, připravili si písničku s aktuálním tématem Antarktida od Pokáče. Dívky z kroužku aerobiku předvedly vlastní sestavu. Žákyně 6. třídy Linda Nguyen zazpívala píseň o své vlasti za doprovodu pana učitele Hartla. Píseň se jmenuje Hello Vietnam. Posledním bodem programu bylo již tradičně rozloučení žáků 9. ročníku. Pár slov na závěr přidala i paní ředitelka H. Svobodová, která se také „loučila“. Letošní školní rok byl pro ni po 28 letech posledním v roli ředitelky.

Děkujeme všem účinkujícím i všem, kteří se podíleli na přípravě.

P. Mrázková

ŽÁCI 9. A SE LOUČILI SE ŠKOLOU

Pátek 30. června 2023 byl pro nás, žáky 9. A, posledním dnem na základní škole. Naposledy jsme spolu usedli do lavic, kde se s námi rozloučil náš pan třídní učitel Bořivoj Lamich, od kterého jsme každý dostali malý osobní dárek. V 9:00 jsme měli slavnostní předání vysvědčení na radnici v Žiželicích, zde k nám promluvila paní

místostarostka Šárka Dařílková a paní ředitelka Hana Svobodová, od kterých jsme každý dostali dárek a kytku. Malé překvapení si pro nás přichystala paní učitelka Marcela Černá, naše třídní na prvním stupni, s paní vychovatelkou Lenkou Hradeckou. Proběhlo poslední focení a vše jsme završili malým posezením v kulturním domě.

Na fotce zleva dole: Marika Bryndová, Veronika Pospíšilová, Vanda Modráčková, Sára Špínková, Alena Kolmanová, Markéta Vohradníková, Karolína Váňová. Uprostřed zleva: Ing. Bořivoj Lamich, Petr Dašek, Jakub Čápalka, Kateřina Zemanová, Barbora Klarovičová, Anna Fraková, Karín Bartošová, Vojtěch Scháněl, Tobiáš Rameš, Adam Jílek. Nahoře zleva: Jaroslav Vrbický, Daniel Tichý, Adam Semeneč, Martin Kvasnička, Ondřej Dařílek, Miroslav Semeneč, Michal Hlavatý. Chybí: Adéla Říhová

VÁŽENÝ PANE UČITELI BOŘKU!!!

I přes bolesti a strasti musíme se vzdát té slasti, chodit sem k vám každé ráno, toto už nám není přáno. Zažili jsme tady s vámi zábavu i bolesti, naše cesty se teď musí bohužel už rozplést. Dlouho jsme se vídali, budete nám chybět. Jen to hezké zůstane nám ve vzpomínkách, v srdíčku a v přírodě na svém kole zapějte si písničku. Svou čelenku nasadte a jízdu na kole

rozjedte. Plánujte a užívejte, loučíme se – a vy se mějte!!! Ještě jednou děkujeme, moc to pro nás znamená, až odejdeme, naše srdce budou jistě zlomená.

Krásné prázdniny, nádherný život přeji vaši žáci.

Za 9. A. Vanda

HANA SVOBODOVÁ – ŘEDITELKA ZŠ ŽIŽELICE

Rozhovor s Hanou Svobodovou, odcházející ředitelkou Základní školy T. G. Masaryka.

Hana Svobodová byla ředitelkou žiželské školy 28 let a mnozí Žiželáci jiného ředitele či ředitelku nepamatují. Na škole ale zůstává nadále jako učitelka chemie a přírodopisu.

Chtěla jste být už jako malá holka učitelkou?

Na 2. stupni základní školy v Hlavečníku jsem měla vynikající paní učitelku na přírodopis a chemii, která také vedla přírodovědný kroužek, kam jsem moc ráda chodila. Podnikali jsme různé výpravy do okolí a poznávali přírodu, jezdili jsme na soutěže. Na gymnáziu jsem nějaký čas pomáhala s vedením tohoto kroužku a práce s dětmi mě bavila, proto jsem si podala přihlášku na pedagogickou fakultu. U této profese jsem zůstala, nikdy mě nenapadlo, že bych šla dělat něco jiného, kantořina je můj život.

Kolik roků Vám bylo, když jste nastoupila do funkce ředitelky ZŠ v Žiželicích?

Do žiželské školy jsem nastoupila 5.10.1995, to mi bylo 34 let.

Po kom jste funkci ředitelky ZŠ přebírala?

Mým předchůdcem byl pan magistr Mazura, ale od září na škole již nepracoval, takže jsem se s ním ani nepotkala. Školu mi předal ředitel Školského úřadu v Kolíně Ing. Kejklíček. No a pak už to bylo na mně, jak se s tím poperu....

Připomeňte nám kolegy, kteří tvořili Váš první učitelský sbor.

V první řadě to byla moje první zástupkyně Maruška Gregorová a druhá zástupkyně Iva Vosáhlová, dále pak Marcela Černá, Lenka

Pokorná, Lenka Bradáčová, po roce do sboru přišli manželé Martina a Jaroslav Dlouzí a po mateřské dovolené se vrátila Eva Dubská a jako absolventka pedagogické fakulty nastoupila Pavlína Mrázková. Také nemůžu zapomenout na paní učitelku Věru Mazurovou, která byla mým průvodcem, rádcem a prvním kritikem mé ředitelské práce, měla dlouholeté zkušenosti s vedením školy v Kolíně a její rady mi velmi pomohly zvládat první roky ve vedení školy.

Vzpomínáte si na své první kroky ve funkci ředitelky?

Nejprve jsem se snažila školu poznat, několik týdnů jsem si monitorovala práci kolegů, postupně jsme se sžívali a nastavovali pravidla vzdělávání, výchovy a celkového chodu školy. Nejnáročnější bylo období konce roku 2002 a rok 2003, kdy škola přecházela do právního subjektu, s tím přibýly i práce ekonomické a personální, které dosud z větší části vykonával Školský úřad v Kolíně, ale na tento přechod jsme už byly dvě, já a moje nejlepší zástupkyně Iva Vosáhlová. Spolu jsme za 20 let vytvořily super tandem a staly jsme se i dobrými kamarádkami.

Stát 28 let v pozici ředitelky, to je dlouhá doba. Jak se za tu dobu proměnila žiželická škola?

Myslím, že velmi, ve spolupráci se zřizovatelem Obcí Žiželice se škola proměnila hodně – opravili jsme toalety, tělocvičnu, všechny učebny, rekonstrukcí prošla školní kuchyně

i celá budova, jsou vyměněná okna, budova je zateplená a došlo i na změnu vytápění budovy. Ve třídách byl postupně vyměňován nábytek. Máme altán – venkovní učebnu, nové hřiště, hrací hřiště pro děti 1. stupně, kolem školy upravený park a okrasnou zahradu.

Škola je vybavená moderními učebními pomůckami, ve všech třídách je zaveden internet a školní síť, každá učebna má počítač, dataprojektor a v osmi třídách je interaktivní tabule. Výuku informatiky máme již 11 let od čtvrtého ročníku a je realizována v počítačové učebně. Pro výuku je k dispozici mobilní učebna z 20 tabletů a od září přibude druhá z 15 notebooků a pro výuky informatiky, fyziky a přírodopisu i pokročilé digitální pomůcky.

Postupně se stabilizoval pedagogický sbor, kromě pedagogů, kteří jsou ve škole víc jak 20

let, přišli další, velmi kvalitní učitelé – paní učitelka Blanka Plachá, Jiřina Štumpfová, Ivana Šanová, Dagmar Kučerová, Naděžda Drgová, Jiřina Kazdová, Lucie Steklá, Alena Darebná, Martina Robovská, Jindra Duchanová, Michaela Pecárová pan učitel Jaroslav Hartl, Bořivoj Lamich, Pavel Manych a vychovatelky Lenka Hradecká a Jana Hradecká. Aprobovanost pedagogů je téměř 100%.

Dovedete odhadnout, kolik dětí za ta léta jste učila a jaké děti byly dříve a jaké jsou dnes?

Žáků bylo hodně, odhaduji, že více jak 600. Vždy jsem ráda, když se přijdou do školy podívat, pochlubit se svými úspěchy. S mnohými se opět setkávám, když přichází jako rodiče na třídní schůzky nebo školní akce.

Za ta léta se děti hodně proměnily, tak jako se mění doba. A učitelé to musí respektovat, pracovat na sobě, aby byli pro své žáky vždy přínosem, vzdělávali a vychovávali je tím správným směrem.

Podělte se s námi o vzpomínku, ať kladnou či zápornou, z Vašeho působení na škole.

Nějaká konkrétní událost mě nenapadá. Ale velmi ráda jsem se žáky jezdila na lyžařské výcvikové kurzy, tam vždy byla suprová nálada a žáky člověk poznal i z jiného úhlu pohledu. Velkou radost mi dělalo každé vystoupení žáků na akademiích a dalších akcích v obci, jejich úspěchy v soutěžích sportovních i předmětových.

Co Vás napadá, když se řekne ZŠ Žiželice? Moje škola, můj život...

Chcete něco vzkázat nebo předat radu, zkušenost svojí nástupkyni?

Každý musí do školy vnést něco svého. Myslím, že to nová paní ředitelka zvládne na jedničku. Přeji jí hodně úspěchů, vynikající žáky, skvělé rodiče, výborné kolegy. Zřizovatele, který má na předních místech školu, už má.

Paní ředitelko, dovolte mi, abych Vám za naši redakci poděkovala a do nové pracovní etapy popřála klid, radost a spokojenost v další práci.

Děkuji za rozhovor, mirka

Mateřská škola Žížalka

MŠ ŽÍŽALKA 50 LET NA NÁMĚSTÍ

Stala se součástí žiželického náměstí a asi jen málokdo z nás si uvědomí, že letos uplynulo právě 50 let, kdy se mateřská škola přestěhovala z budovy ZŠ do vily na náměstí. Stěhování probíhalo tenkrát za provozu, hned první červencový den o prázdninách roku 1973. Od 1. září 1973 byl pro 40 zapsaných dětí zahájen nový školní rok v novém. Ovšem vybavení školky a tříd nábytkem či hračkami bylo tehdy velmi, velmi skromné. Zpočátku se stále improvizovalo, vymýšlela se výhodnější řešení při rozmístění tříd, šaten, ani jídelna neměla od počátku pevné místo. Všechny nedostatky ale vyvažovala větší kapacita školky, větší a prostornější třídy a velká, i když ještě neupravená, zahrada. A také prima mladý kolektiv. Prvními zaměstnankyněmi nové školky byly tehdy mladé učitelky Milena Černá, Milena Daňková (Kyprá), Mirka Kasalová (Tomešová), ředitelkou byla usměvavá Ludmila Kličková. V malé, a ještě velmi spoře zařízené kuchyňce, vyvářela kuchařka Zdeňka Dunková, Libuše Šebestová z Kolína dělala vedoucí jídelny a o pořádek se starala vždy milá školnice Olga Slaninová. Takové byly začátky v novém.

Když po dvou letech provozu kapacita školky stále nestačila, přistoupil MNV k přístavbě dvou velkých tříd. To byl rok 1975 a na jaře roku 1977 se děti mohly přestěhovat do nových, velkých tříd. Přibyl i nový dětský nábytek a také nové hračky pro děti. Prostředí školky se stále zlepšuje, začalo se s úpravou zahrady, na které v roce 1980 „vyrostla“ dřevěná muchomůrka darovaná podnikem Fruta Žiželice. O několik let později MNV opravil venkovní domeček na letní hernu a skladiště na hračky. Děti stále přibývá, v 80. letech jsou ve školce tři třídy. S tím souvisí i větší počet zaměstnanců. Mateřská škola v Žiželicích dosahuje svého maxima.

Po revoluci v roce 1989 dochází k jakémusi uvolnění výchovného procesu, tak i k novým a netradičním možnostem vybavení MŠ. Na zahradě budujeme herní prvky z dřevěných palisád, vlastními silami proměňujeme unylé prostředí školky a každá místnost rozkvétá jinými barvami.

Ovšem, co je smutné, v roce 1996 došlo k úbytku dětí a v té krásné, velké školce je „jednotříd-

Benešova vila, nově budova MŠ v roce 1973

ka“ se zapsanými 30 dětmi. Naštěstí tento stav trval krátce a od školního roku 1998-1999 je opět MŠ dvoutřídní. Roku 2010 oslavila MŠ Žížalka Žiželice 70 let od založení školky v Žiželicích. Součástí bylo setkání všech pracovníků MŠ. Den výročí založení školky v Žiželicích si děti každoročně připomínají návštěvou zábavného parku. Činnost MŠ se stále rozrůstala, bylo založeno mnoho akcí pro rodiče a děti, které přerostly a našly si místo mezi kulturními akcemi pro celou obec Žiželice.

Další velká úprava budovy školky přišla v roce 2012-2013. Zateplování MŠ za účelem snížení energetické náročnosti. Zateplování probíhalo při omezeném provozu a trvalo do 4. června 2013. Od té doby září naše školka žlutou, oranžovou a zelenou barvou a uprostřed s nepřehlédnutelným logem školky se žížalkami.

Je rok 2023, školce na náměstí je 50 let, je tedy v nejlepších letech. Jak se jí daří, co jí schází a co jí popřát do dalších let? Na to jsem se zeptala současné ředitelky MŠ Žížalka v Žiželicích Dáši Šťastné.

Nový školní rok 2023/24 začneme velkou změnou. Obecní úřad Žiželice získal dotaci na přístavbu mateřské školy, a tak místo domku na venkovní hračky vyrostou nové dvě třídy. Vzhledem k navýšení počtu dětí projde přestavbou kuchyň. Čekají na nás náročné dva roky a přístavba by měla být dokončena do 25. 10. 2025. Rádi bychom otevřeli nové třídy už od 1. září 2025, aby nové děti mohly nastoupit od začátku školního roku. Tak nám držte pěsti,

ať se to podaří. Vzhledem k tomu, že stavba bude probíhat z prostoru dvora bývalého Frotextu, doufáme, že provoz školky nebude tolik narušen. Bude zachován přístup na zahradu, kde nám vyrostl nový herní prvek. Věž se skluzavkou dostaly děti k Mezinárodnímu dni dětí. Co popřát Žižalce do dalších let? Ať je plná veselých a usměvavých dětí, trpělivých a empa-

tických učitelek, které s nadšením vykonávají své povolání a šikovné kuchařky a školnici. Rodiče, které neumějí jen kritizovat, ale rádi se zapojí do různých akcí školky a umějí přiložit ruku k dílu. A hlavně nadále dobré vztahy s naším zřizovatelem Obcí Žiželice, který nám vždy pomůže, když je potřeba.

mirka

SDH Žiželice

V letošním roce v březnu skončila po 14 letech v našem ženském minispolku zakládající členka Lenka Špinková. Na její místo nastoupila Marie Vajlichová, která s námi již několik akcí cvičně absolvovala, tak doufáme, že se jí v našich řadách bude líbit. V červnu završila promoci studium vysoké školy Kristýna Kuklová. Vše zvládla při zaměstnání a při aktivitách s námi, takže bylo opravdu k čemu gratulovat

A červen byl na významné události bohatý, neboť další naše členka Katka Šťastná vstoupila v tomto měsíci do svazku manželského a v krásném prostředí zámku Kačina si za muže vzala Jakuba Vojtíška. Bylo nám ctí oslavit tuto

událost s novomanželi.... A do třetice se všem našim mladým „kolegům“ z kroužku mladých hasičů, kteří vycházeli z deváté třídy, povedlo úspěšně složit přijímací zkoušky a byli přijati na střední školy. A tak Vanda, Jára a Vojta vykročili do nové životní etapy...

V příštím roce to bude již 15 let, co jsme se staly součástí spolku. Za tu dobu jsme absolvovaly nespočet akcí jak sportovních, tak společenských – pro dospělé i pro děti, pomáháme při nezásahových aktivitách našim mužským protějškům a uklízíme hasičárnu.... zkrátka jsme aktivní partička

J.M.

Zdravíme čtenáře ŽN. Prázdniny se nám přehoupaly do druhé půlky, tak si připomeneme několik akcí, které proběhly. Rybáři si letos pospíšili a už 20. května sedělo nad jezem až po kabiny plno drobotiny nad svými pruty a netrpělivě očekávalo záběr. Několik kapříků se chytlo, tak snad byla spokojenost. Už ve čtvrtek 18. května odstartoval na dolní Cidlině rybářský maraton dvojic. Chytalo se nonstop až do sobotního odpoledne. Bylo zajímavé podívat se, jak chytá

12 skoroprofíků, škoda, že se nepřišlo podívat víc lidí. Akce byla zakončena posezením v myslivně s živou hudbou a bohatým občerstvením. Pouť je již tradičně spojena s chovatelskou přehlídkou. Pro ozvláštění vystavil Filip Kardoš dvě voliéry papoušků a Michala Vítová tradičně

něco z terárka. Pivo bylo vychlazené a klobásy měly dobrý šmak, tak se sedělo až do večerních hodin. Na hřišti ještě proběhlo přátelské fotbalové utkání a následovala zábava. V neděli jsme mohli zhlédnout v průjezdu obecního úřadu „Jak stolovaly naše babičky“, o což se postarala děvčata z okrašlovacího spolku. V sobotu 5. srpna jsme se těšili, jak si protáhne tělo na kole při „Džonyho memoriálu“, ale nepřízeň počasí nám to zhatila. Snad se najde nějaký jiný termín a vyrazíme po proudu Cidliny až k Poděbradům.

Za chovatele Miloš

Rybáři

Léto se nám krátí a naše členská základna se věnuje údržbě, zvelebování a zarybnění rybníků v Končicích a Kundraticích. Zároveň finišuje rekonstrukce garáže v naší Chaloupce. Koncem roku by Povodí Labe s. p. mělo provádět náročné odbagrování letitých nánosů břehů na spodní řece Cidlině. Od jezu v Žiželicích, až po jez na Zbraních, což pro náš rybolov nebude určitě příjemné, ale nezbyvá nám nic jiného než se nechat překvapit, jak to dopadne. Na tomto úseku řeky

Cidliny proběhly 20.5. rybářské závody s velkou účastí a spokojeností nejen závodníků. Pro tak velký úspěch a prosbu závodníků se naše organizace rozhodla závody ještě letos zopakovat. Termín byl stanoven od 28.9. - 1.10. Na tuto akci zveme i veškerou veřejnost, protože po celou dobu závodů bude zajištěno bohaté občerstvení v krytých stanech, přímo v dění na spodních lukách. Moc se na Vás všechny těšíme.

Petrův zdar a Světu mír

LÉTO – VRCHOL SEZONY

Letní sezonu uvozují Mistrovské soutěže družstev (MSD). V r. 2023 v nich startovalo 8 družstev! Nejvyšší soutěž – Středočeskou ligu – hrálo „A“- družstvo mladších žáků. Mělo velmi těžkou úlohu obstát ve vynikající konkurenci. Přes velké úsilí se soutěž udržet nepodařilo. Z ostatních družstev potěšilo „B“-družstvo dospělých a „A“- tým staršího žactva, kterým jen těsně utekl postup do vyšších soutěží. U staršího žactva dokonce postup do soutěže nejvyšší! Solidním úspěchem je i udržení „A“ – týmu dospělých ve vysoké KS I. tř. Vyšší ambice nesplnil tým dorostu.

Konečná umístění:

Dospělí – „A“ – Krajská soutěž I.tř. - 5.místo

„B“ - KS III.tř. - 2. !

Dorost – „A“ KS I.tř. - 4.

Starší žactvo – „A“ – KS I.tř. - 2. !

„B“ - KS III.tř. - 5.

Mladší žactvo – „A“ - Stč liga - 7. sestup

„B“ KS II.tř. - 7. sestup

BABY-team – Přebor Stč TS - 4. místo
ve skupině

V prázdninových měsících uspořádal klub několik celostátních turnajů (CT), na nichž se předvedlo téměř 80 hráčů a hráček i z popředí celostátních žebříčků. Na turnaji mladších žáků se stalo finále singla záležitostí domácích hráčů, když O.Havlín porazil Š.Šafránka. O.Havlín pak zvítězil i ve finále debla!

Závěrečné výsledky – singl – finále:

O.Havlín – Š.Šafránek (oba Slavoj) 6:0, 6:2

Debl – finále:

O.Havlín, P.Tvrký (PTA Kolín) – Š.Šafránek, J.Šandor (LTC Poděbrady) 4:6, 6:2, 12:10

Na turnaji dorostu se J.Včelák probojoval do semifinále!

Závěrečné výsledky - singl – semifinále:

J.Včelák (Slavoj) - J.Kreysa (LTK Liberec) 0:6, 0:6

finále: J.Kreysa - M.Köhler (I.ČLTK Praha) 6:4, 3:6, 6:1

Zatím posledním, a pořadatelsky nejnáročnějším, byl CT vyšší kategorie „B“ mužů a žen. I přes nepřízeň počasí byla k vidění spousta dramatických zápasů. Z našich hráčů a hráček na viditelnější úspěch ve vynikající konkurenci nikdo nedosáhl.

Závěrečné výsledky – muži – singl – finále:

F.Horák (I.ČLTK) - J.Prachař (I.ČLTK) 2:6, 6:2, 6:4

Debl – finále: Němeček (Benátky n.J.), Paroulek (TJ Radlice Pha) – Praus (HIT Hradec Král.), Lukáš (TC Hradec Král.) 6:2, 6:4

Ženy – singl – finále:

Pospíšilová (TK Neridě) - Nová (Spoje Praha) 6:3, 4:6, 6:4

Debl – finále:

Nová, Pospíšilová – Barnatová (PTA Kolín), Šturcová (LTC Modřany) 6:0, 6:1

V průběhu prázdnin proběhly 3 příměstské tenisové kempy (viz samost. článek).

Celostátní turnaje (CT) jednotlivců probíhají do konce září v klubech ve všech koutech ČR. Na nich dosahovali naši hráči a hráčky velmi solidních úspěchů.

Z nejlepších výsledků:

Kategorie – mladší žactvo:

E.Skalická – Teniscentrum Hradec Král.

- vítězství singl + finále debl

Tesla Pardubice – vítězství singl

TC Hradec Král. - vítězství singl

+ debl

Š.Šafránek - Vysoké Mýto - semi debl

Kategorie - starší žactvo:

A.Drobková – HIT Hradec Kr. – semi singl

+ vítězství debl

Újezd n.L. - semi singl

A.Brůžová - HIT HK - semi debl

L.Rusínová - Chlumec n.C. - semi singl

D.Pavlík - Újezd n. L. - semi debl

Kategorie - dorost:

M.Mrkvičková - HIT HK - semi singl

TENISOVÉ KEMPY

O letních prázdninách se jako každý rok uskutečnily tři tenisové kempy. První červencový kemp byl zaměřen na děti od 5 do 12 let a zúčastnilo se ho celkem 25 tenistů. V pořadí druhý tenisový kemp proběhl pouze se závodními hráči klubu TJ Slavoj Žiželice. Konal se pod vedením trenérů D. Hradeckého, T. Müllera a K. Malíkové. Dopolední program byl věnován jak rozvoji individuálních tenisových dovedností jednotlivců, tak skupinovým tréninkům. Stravování bylo zajištěno v místním KD.

Odpolední část se nesla ve stylu zápasů a práci na fyzické kondici, kterou si pro naše tenisty připravil kondiční trenér M. Buriánek. Pro dobrovolníky se ještě ve večerních hodinách uskutečnila 2 přátelská fotbalová utkání. Celkově se tohoto kempu zúčastnilo 10 závodních hráčů. Na konci srpna se uskutečnil

poslední tenisový kemp tohoto roku, který byl koncipován opět pro menší děti. Účast byla i tentokrát hojná.

trenéři

Fotbal

SK Žiželice - Muži – 3. třída skupina A – Podzim 2023				
Domáci	Hosté	Termín	Čas	Den
Čechie Veltruby	SK Žiželice	27.8.	17:00	NE
SK Žiželice	SK Bečváry	2. 9.	17:00	SO
SK Konárovice	SK Žiželice	9. 9.	17:00	SO
SK Žiželice	TJ Tři Dvory	16. 9.	16:30	SO
Sokol Starý Kolín	SK Žiželice	24. 9.	16:30	NE
SK Žiželice	Sokol Veletov	27. 9.	17:00	ST
SK Žiželice	KF Velký Osek B	30. 9.	16:30	SO
Jestřabí Lhota B	SK Žiželice	8.10.	13:00	NE
SK Žiželice	Štítarský SK B	14. 10.	15:30	SO
FK Týnec n/L	SK Žiželice	22. 10.	15:30	NE
SK Žiželice	TJ Nebovidy	28. 10.	14:30	SO
Sokol Sendražice	SK Žiželice	5.11.	14:00	NE
SK Krakovany B	SK Žiželice	12.11.	14:00	NE

Prázdninový režim se Sokolek netýká! Scházíme se každé úterý v útulném kulturním domě, abychom nezapomněly, že se každé úterý cvičí.

Od 12. září 2023 se budeme nově setkávat ve Sportovní hale od 17,00 hod.

Nové zájemce vítáme s otevřenou náručí!

Naše letní schůzky jsou ve znamení sledování novinek, zejména sportovních. Snažíme se všemi způsoby udržovat dobrou kondici. Psychickou, zejména sdělováním pozitivních zpráv z naší krásné obce, a fyzickou – vzpíráním, neboť „ve zdravém těle zdravý duch“.

Očekáváme, že nové cvičební pomůcky nás dovedou k naplnění sokolského hesla **PŘESKOČ – PŘELEZ – NEPODLEZ.**

Přijďte se přesvědčit!

Našemu cvičení NAZDAR!

Sokolky

ŽIŽELICKÉ KOLO podzimní – SOBOTA 14. října 2023

Start v 9,30 od Sportovní haly v Žiželicích.

Délka trasy 60 km a povede nás polními cestami i vedlejšími silničkami.

Tentokrát bude cílem **jámový lom „U dvou moří“** u obce **BRLOH** na Pardubicku. Lom po vykácení křovin a keřů a očištění skalních stěn odkryl po dlouhé době geologický příběh o dávných mořích. V lomu jsou vidět vrstvy uloženin staré více než 450 milionů let z období starších prvohor. Různé druhy pískovců i otisky trilobitů.

AEROBIK - CVIČENÍ ŽEN V HALE TJ SLAVOJ ŽIŽELICE

- Cvičební den je **pondělí, čas 19,00 – 20,00 hodin.**
- Cvičitelka Lenka Hradecká vede hodiny na gymbalech, Šárka Dařílková má kondiční cvičení.
- Hodiny se pravidelně střídají.

PŘIJĎTE SI S NÁMI ZACVIČIT!

18. ROČNÍK DŽONYHO MEMORIÁLU

(na Josefa Bartáka vzpomínají cykloturisté)

Kolegové, přátelé a známí, tak jako každoročně – první sobotu v srpnu, tak i letos 5. srpna 2023, jsme plánovali setkání, ale bohužel pro nepřízeň počasí byla vzpomínková jízda zrušena. 6. srpna 2023 uplynulo již 41 let, co náhle, ve věku 58 let, zemřel zakladatel a jediný vedoucí cykloturistického oddílu v Žiželicích pan Josef Barták, cykloturisty přezdívaný „Džony“.

Nicméně projevil zájem o Džonyho p. Vašíček z Kutné Hory, který dohledává fotografie Kutnohoráků a materiály. Pokud někdo o něčem víte, ozvěte se mi. Předám. Zapůjčil si od Mirky Tomešové kroniku a přivezl nějaké fotografie a informaci, že Džony založil časopis Cykloturistika, s kterým vás seznámíme v některém z příštích čísel.

Po výměně kontaktů jsme šli spolu položit květinu na hrob a uctít vzpomínkou.

Letošní 18. vzpomínková jízda se tedy nekonal a budeme doufat, že příští rok, první sobotu v srpnu, se opět setkáme.

Tak zas příští rok, 3. srpna 2024, v 10:00, u Sochy - na shledanou!!!

Milena

Muzeum

POUŤOVÁ VÝSTAVA

Pořádání pouťových výstav v muzeu se stalo již tradicí. Letos to byl 10. ročník a OSŽ zvolil pro tentokrát téma „Stolování našich předků“. Naše obavy, že se o svoje „poklady“ hlídané mnohdy jako oko v hlavě, bude bát zapůjčit, se naštěstí opět nevyplnily. A tak v chodbě radnice bylo k vidění mnoho krásně zdobených polévkových mís, omáček i celých jídelních souprav. Obdivovali jsme i čajové či kávové servisy, džbány či karafy na likéry. Velmi zajímavá byla i skleněná mísa na ovoce ve zlatém košíčku, dezertní talířky zdobené stylem majolika z roku 1900, karlovarský porcelán z roku 1945. Atmosféru stolování doplňovaly ručně vyšíváné ubrusy a talíře s napečenými pouťovými koláči. V muzeu ve světničce vévodila velká „kuchyňská váha“, hmoždíře a čistě prostřený stůl s venkovskými hrnečky.

A abychom nezapomněli, s čím dříve naši předkové obdělávali svá políčka a s jakým náradím pracovali, nainstalovali jsme na radničním dvoře expozici zemědělského náradí.

U sochy Panny Marie vznikl pěkný koutek s květinovým truhlíkem a cedulí o historii a osudu sochy. Loni jsme se na dvoře krčili před deštěm a zimou, letos sužovaly diváky a naše malé hudebníky žhavé sluneční paprsky. Ale ti se nenechali odradit a spustili. Na heligonku všem, kteří vydrželi, zahrál Vítek Modráček a Adélka Brůžová, na klavír Viktorka Kašparová.

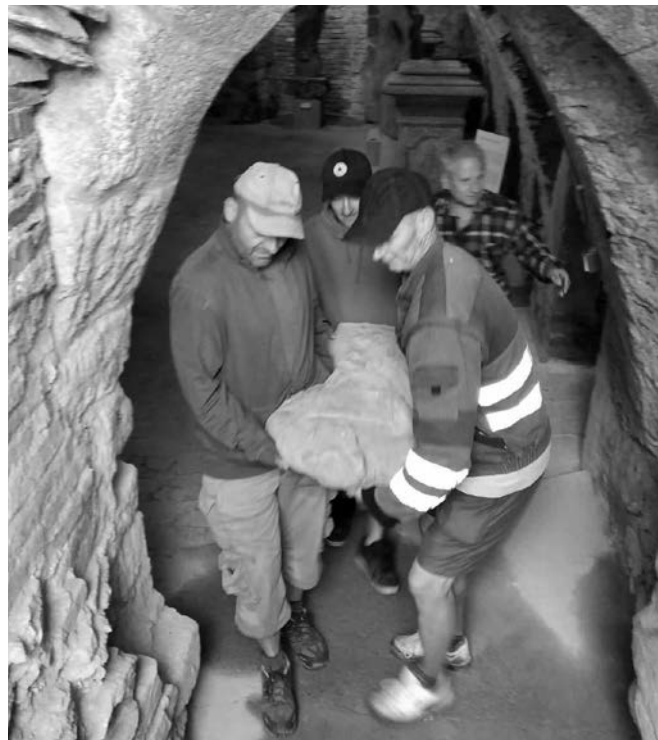
A kdo byl zmořen sluníčkem nebo zmořen náročnou prohlídkou exponátů, mohl posedět na dvoře v chládku na nových lavicích a objednat si k tomu z cukrárny zmrzlinu nebo kávičku.

mirka

JAK JSME STĚHOVALI SV. PROKOPA ANEB PROKOPOVA CESTA DOMŮ

O kterého pana Prokopa se jedná? Jde o sv. Prokopa z Mariánského sousoší, které stávalo na žiželickém náměstí. Při velkém větru 8. května 1961 lípa pobořila Mariánský sloup a sochy byly poničeny. Zdevastovaná torza soch pak byla rychle odklizená na dvůr za farou. Sloup s Pannou Marií byl odvezen do Kolína na děkanství a zřejmě i sv. Prokop. V sedmdesátých letech Odbor pro pamětihodnosti podnítl obec k vrácení a opravě soch. Nalezeny byly pouze tři: sv. Roch, sv. Florián a sv. Vojtěch. Kam se poděla socha sv. Prokopa se nepodařilo zjistit, a tak vznikla domněnka o jeho devastaci. Opravené sochy byly umístěny na podstavce před kostelem sv. Prokopa v Žiželicích. Časem se vrátilo i torzo Panny Marie do Žiželic. Soše chyběla hlava, část zeměkoule, na které stojí, a předloktí levé ruky. Od roku 2009, když se opravoval kostel, byly všechny sochy převezeny na dvůr za radnicí. Z podnětu OSŽ byly v roce 2016 a 2017 sochy tří světců opět opraveny a umístěny do chodby radnice. Po soše sv. Prokopa jsme pátrali, a to v Kolíně u chrámu sv. Bartoloměje, kde kdysi sochy stávaly, a také v kolínském muzeu, ale marně.

Až přišel rok 2021 a ten byl k osudu našich dvou soch (sv. Prokopa a Panny Marie) velmi příznivě nakloněn. V tomto roce obec sehnala dotaci, z které byla rekonstruována socha Panny Marie. Štěstí se obrátilo i na sv. Prokopa. Do Žiželic a našeho muzea přijela natáčet Toulavá kamera. Redaktor Roman Šulc se zajímal o celou historii městečka, kterou prezentuje na svých stránkách www.cestyapamatky. A byl to právě on, kdo nás informoval, že sv. Prokop, tedy torzo bez hlavy a části končetiny, našel místo v kolínském lapidáriu a že nám pomůže s jeho návratem. A svým slovům dostál. Přes jeho přímlovu jsme na jaře roku 2022 kontaktovali Městský úřad v Kolíně. Bylo nutné prokázat totožnost sochy a tu jsme měli také štěstí. Máme k dispozici jedinou pohlednici sousoší a Prokop

na ní stojí vlevo čelem k nám. Po všech administrativních záležitostech byla v lednu roku 2023 potvrzena darovací smlouva mezi Městským úřadem v Kolíně a obcí Žiželice. A po delším přemýšlení o bezpečné přepravě torza přišel David Kratochvíl s jednoduchým řešením. Vezmu dva „kluky“, chytíme ho „do teplejších“ a vyneseme ho na světlo boží. Vždyť nemůže tolik vážit. A jak řekl, tak to provedli. Ve středu 26. srpna ráno David Kratochvíl, Vašek Müller a Petr Fiala v doprovodu pana Chláda, zaměstnance Městského úřadu v Kolíně, sestoupili do sklepa pseudorenesanční kolínské radnice – do lapidária. Torzo Prokopa asi tak 1 metr vysoké a asi 150 kg vážící již čekalo. Ale čekalo také 18 schodů nahoru. Nevezmeme ho přeci jen na rudlík? Ne, „jdem do teplejších“. Cesta nahoru po 18 schodech trvala sice jen pár minut, ale nahoře jsme si všichni zhluboka oddychli. V molitanové postýlce v kufru auta se nám náš „Prokúpek“, sice bez hlavy a jedné končetiny, vrátil po 62 letech zpět. Tak jsou konečně všichni zase pohromadě doma, mezi svými.

Uvidíme, jaký osud ho bude čekat, až si doma odpočine. Zatím se jeho torzo zařadí mezi ostatní světce na chodbě radnice.

mirka

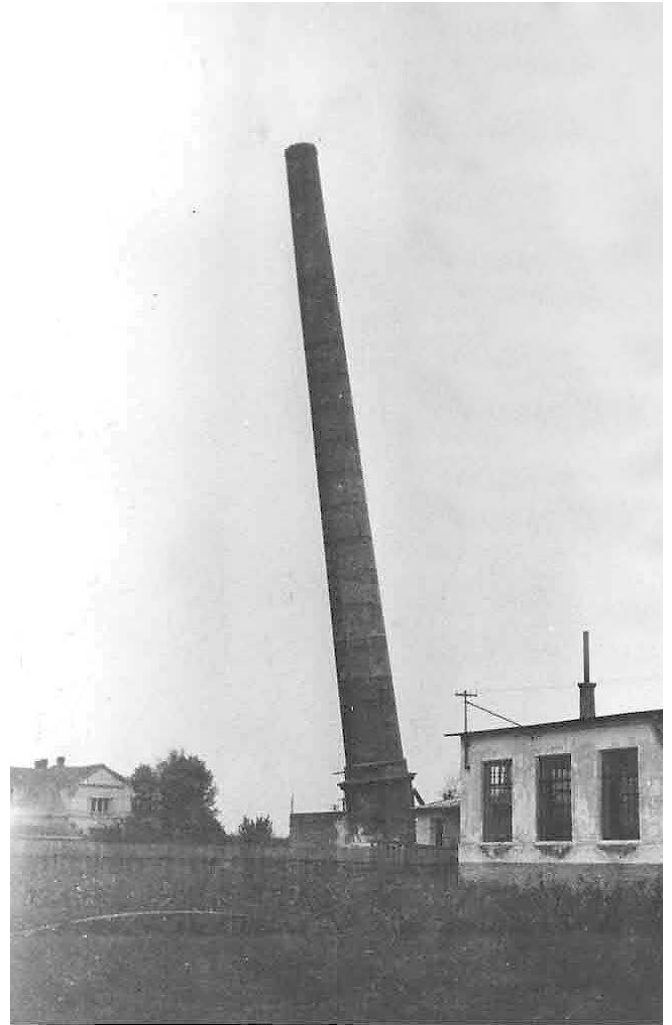
TOVÁRNÍ KOMÍN

Ještě nedávno, a všichni dříve narození si to dobře pamatují, byly synonymem pro obec Žiželice továrna „FRUTA“, továrna POLABAN, Cykloturistický oddíl mládeže TOM a oddíl tenisu s nově vybudovaným tenisovým areálem. Zaměříme se tentokrát na historii továrny Fruta a na její komín.

Roku 1871 byl položen základní kámen k postavení tovární budovy žiželského cukrovaru. Cukrovar nesl název „Společný rolnický cukrovar v Žiželicích“. Vedl ho správní rada V. Miláček, předsedou byl p. Šerks. Byl to cukrovar akciový a byly upisovány akcie po 100 zlatých. Cukrovar se slibně rozběhl, ale po 13 letech činnosti vyhořel (1885) a byl zrušen. Majitelé akcií přišli o své vklady – akcie, ke své finanční újmě. Ve farní kronice z tohoto roku je poznámka: „veliká bída nastala, když cukrovar v Žiželicích přestal pracovat“.

Roku 1886 koupil budovu vyhořelého cukrovaru žid Julius Meisl z Tanvaldu a zavedl zde výrobu barchetů. Továrna však 8. září 1891 opět vyhořela. Provoz továrny byl obnoven, ale roku 1901 vyhořela továrna podruhé. Později koupil továrnu kupec František Veselý z Nového Bydžova a zřídil zde výrobu obvazových tkanin. Později prodal továrnu firmě Švarc a spol. z Vídně, která zavedla opět výrobu bavlněných látek. Provoz továrny se slibně rozběhl a bylo zde zaměstnáno až 600 lidí. V té době nastal rozkvět Žiželic po všech stránkách. Roku 1918 po světové válce byl chod továrny zastaven a tato později zrušena a mechanické stavy odvezeny.

Až roku 1926 koupil tovární objekty žiželský občan, kupec Antonín Liška a zavedl zde ruční výrobu smyčkového zboží. V továrně se nepracovalo ve všech objektech, ale pracovalo se i přes dobu krize až do roku 1948. V roce 1942 byla

v jednom objektu v továrně výroba dřevěných hraček a za 2. sv. války byl zde sklad německé armády.

V červnu válečného roku 1942 koupil Jaroslav Macháček, majitel obchodu s vejci a konzervářské dílny v Praze – Libni, od Antonína Lišky část objektu, tehdy již nepracující tkalcovny. Krátce před tím musel uvolnit pro vojenské účely svou výrobu ve Vysočanech a narychlo, za pomoci inzerátů, sháněl nové objekty.

Budovy v Žiželicích nebyly pro konzervářskou výrobu příliš vhodné, a proto se ihned začalo s nezbytnými stavebními úpravami a s přípravou na první kampaň. Strojní zařízení a inventář přivezli ze zrušeného závodu a už za několik týdnů se začalo se zpracováním prvních okurek. Po nich přišla na řadu rajčata a nakonec zelí. Tyto tři suroviny byly základem

výroby v příštích letech, během kterých se dále upravovaly tovární budovy a stavěly další objekty, nutné pro moderní výrobu.

Majitel závodu bydlel v Praze, kde byly rovněž kanceláře firmy, a do Žiželic podle potřeby dojížděl. Výrobu a výstavbu závodu řídil proto jeho správce Josef Dostál. Jen na sezonu, kdy se počet zaměstnanců zvýšil, nastěhoval se do Žiželic obyčejně ještě „starý pán“, otec J. Macháčka. Závod byl už tehdy významným přínosem pro Žiželice a celé okolí. Zaměstnával trvale kolem 50 dělníků a zemědělcům nabízel možnost pěstovat finančně velmi výhodné plodiny – okurky a další zeleninu. Hlavními výrobky závodu byly tehdy nakládané a oblíbené sterilované okurky, nakládaná rajská jablíčka a kysané zelí, v menším množství se vyráběly i zeleninové směsi. Macháčkovy okurky byly brzy vyhledávaným artiklem v širokém okolí.

Protože firma díky vysoké poptávce po svých výrobcích dobře prosperovala, přikoupil v roce 1946 J. Macháček další části továrních budov a pozemků a rok na to se dal do stavby nové haly. To se však už blížil rok 1948, podnik

byl znárodněn a dostal nový název Fruta. Do vlastnictví socialistického podniku Fruta přešly všechny zbývající objekty, firma Liška zanikla a pokračoval velký závod na konzervování ovoce a zeleniny. V tomto roce zanikl i vysoký tovární komín, který byl dne 24. srpna 1948 v 9,45 zbourán.

*(podle zápisků S. Zemánka
a S. Kasala sestavila mirka)*

UNRRA DALA, NEKECALA, ROK 1945

9. května 1945 ráno byla Praha osvobozena a v Čechách po dlouhých šesti letech skončila válka. Nastal všemi vytoužený mír. My, žáci základní a měšťanské školy v Žiželicích, jsme se mohli konečně vrátit do svých školních tříd a lavic, odkud však museli být nejdříve vystěhováni němečtí utečenci, kteří tam byli ke konci války ubytováni. Byly to většinou rodiny, děti, ženy a starší lidé, kteří byli evakuováni z území, kde se válčilo. Po tuto dobu jsme se museli učit prozatímně na radnici či sokolovně na směny. I v Loukonosech bylo porůznu ubytováno několik rodin, ale ty těsně před koncem války zmizely. S německými dětmi jsme se částečně domluvi-

li, protože jsme ve škole měli povinnou němčinu a děti se při hrách domluvily vždycky. Po válce zas pro změnu začala být povinná ruština.

S koncem Němců v zemi skončila platnost všech válečných příkazů a zákazů. Lidé zrušili zatemnění, které bylo povinné kvůli ztížení navigace letadel letících bombardovat fabriky a města. Život lidí se pomalu začal vracet do normálních kolejí. Přídělový systém stále trval, ale zásobování a situace mezi lidmi se postupně zlepšily. V té době se výrazně angažovala americká nadace pro pomoc zemím postiženým válkou – UNRRA, která velmi rychle dokázala vypomoci, hlavně s potravinami. My jsme se najednou,

byť ve velmi omezené míře, dostali k masovým konzervám, kompotům v plechovkách, jižnímu ovoci, kávě, čaji, arašídovému máslu. Všechny tyto potraviny jsme mnoho let vůbec neviděli a často ani neznali. Když už něco bylo, tak jen opravdu svátečně, a i to většinou v náhražkách, většinou co dům a zahrada daly.

V roce 1946 vyhrála volby Komunistická strana Československa, která si postavila svůj program na odboji proti Němcům, ale my jsme, krom toho, že táta občas poslouchal Rádio Londýn a nás v tu dobu vyhnal ven, abychom to neprokecli, po celou dobu války žádný odboj v okolí nezaznamenali. Většina tzv. odbojářů byla celou válku zalezlá a strachy ani nedutali. Vylezli, až když byli Američané v Plzni a Němci měli hlavní starost, jak nepadnout do zajetí Rusům. S výhrou komunistů začaly mezi lidmi různice a dohadování. Do toho nastalo v roce 1947 velké sucho a úroda byla doslova mizivá. Ze sovětského Ruska nám komunisté poslali pšenici na úkor hladomoru a utrpení vlastních lidí. Pomoc UNRRA odmítli, protože už měli jiné plány.

Z nastalé bídy nejvíc výtěžila KSČ. Komunisté ve své propagandě spustili bombastický povyk a chválu Sovětů v čele se Stalinem. Jako reakce se v okolí objevily různě potají namalované nápisy „UNRRA dala, nekecala!“. Ale budoucnost republiky již byla v rukou komunistické ideologie a přísluhovačů SSSR.

V USA vznikl v dubnu roku 1948 plán evropské obnovy, takzvaný „Marshallův plán“, jehož myšlenkou byla materiální i technická podpora evropských států postižených válkou. Všechny

státy, které programy tohoto typu využily, se doslova za dvě desetiletí „oklepaly“ z válečné mizérie a začaly se nám jak ekonomicky, tak sociálně rychle vzdalovat. Naší země se taková obnova díky tzv. „Vítěznému únoru“ už netýkala a i to, co jsme měli dobré a fungovalo z první republiky, padlo vniveč. Po 28. únoru 1948 převzali veškerou moc v zemi komunisté a začali tu prosazovat odlišný způsob života, než se žil v zemích za západní hranicí. V naší zemi už nebylo dobře. KSČ, řízená nepřímo Stalinem, veškerou pomoc ze západních zemí zakázala. Prezidentem byl zvolen proruský Klement Gottwald, stát byl prakticky řízen komunistickým politbyrem a z voleb se stala fraška. Od zemí směrem na západ nás postupně oddělil plot a hlídky pohraničních stráží se psy a samopaly. Lístkový přidělový systém trval dál a zemědělcům byly předepisovány povinné dodávky. My jsme na to ale byli zvyklí již z války a zejména lidé na vesnici si dokázali hodně vypomoci, byť často jen malým hospodářstvím. Zemědělci a živnostníci začali být postupně se silicím vlivem KSČ perzekuováni. Táta byl soukromý kovář a malozemědělec. Postupně jsme přišli o pole a krávu. Táta skončil se soukromou kovařinou a pracoval mimo jiné ve vzniklé Strojní traktorové stanici Chlumeč n. C. a potom v Jednotném zemědělském družstvu Končice. Nebyla to pěkná doba. V době okupace jsme to alespoň mohli svádět na okupanty, ale tuhle dobu zavinili naši, kolikrát i sousedé a známí, a nešlo s tím 41 let nic dělat. Je pravdou, že jsme se po celou tu dobu neměli jen špatně, ale nebýt komunistické ideologie, většině by se určitě žilo lépe. A hlavně by nám nezůstaly vzpomínky na některé lidi, čeho všeho byli schopni z hlouposti, pro kariéru, majetek, výhody, nebo jen ze strachu.

Závěrem zdravím všechny starousedlíky i nové obyvatele Loukonos a přeji mnoho sil a elánu do dalších let i redakci Žiželských novin, díky kterým jste si mohli toto mé vzpomínání přečíst.

*Alena Kosinová (nar. Javůrková)
narozena 1933 - Loukonosy 15*

TAJEMSTVÍ DRUIDŮ

První turnus tábora Dědečkova arboreta byl velmi inspirativní. V pondělí jsme se seznámili s keltskými druidy a také navzájem mezi sebou. Ke konci dne už jsem si byla jistá všemi jmény, ale některé děti s tím bojovaly, například se nám tu na jednu hru objevila Markétka. :)

V úterý nás čekalo Keltské muzeum v Dobšicích, kam jsme se ráno vypravili autobusem. Muzeem nás provedla keltská žena obývající zdejší radnici, ve které je muzeum umístěno. Také jsme prošli naučnou stezku keltského chlapce Dobše, která vede krásnými cestičkami podél slepého ramene řeky Cidliny. Všichni jsme se napili z Kašny lásky a přečetli si související pověst o dívce, která vyplakala kvůli mládenci potoky slz. Nám oči také trochu szely, když nám do nich vlétl kouř při opékání chlebových hadů.

Ve středu jsme se vydali na dobrodružnou cestu vlakem. Keltové byli velmi pokrokový národ, znali hrnčířský kruh, jako první nosili kalhoty a využívali mnoho darů přírody, například med. Naším cílem tedy byla včelí farma Doležalův med v Polizech, kde jsme se dozvěděli mnoho o našich včelích přátelích, bez kterých by byl svět bez úrody. Při loutkovém představe-

ní včelího úlu jsme zjistili, že včely vycítí z lidí alkohol, na člověka útočí v místě, kde ho bude bodnutí nejvíce bolet, a že trubci nemají žihadla. Ke svačině jsme měli výborný chléb s máslem a medem a po ní jsme si šli vyzkoušet, jak se odvíčkovávají plástve a vytáčí med v medometu. Ve čtvrtek jsme šli objevovat krásy místní krajiny. Na začátku byla pro zpestření šipkovačka plná zábavných úkolů. Oběd jsme si dali někde mezi Rozehnalý a Kundraticemi v dubovém hájku jako praví druidi. Putování jsme zakončili na edukačním hřišti v Hradištku. Ušli jsme pěkných 10 km, po kterých nás bolely nohy, ale do cíle jsme všichni hrdinně došli.

A je tu poslední den, to to zase uteklo. Dnes jsme zkoušeli keltská řemesla a dovednosti, hráli keltské hry a soutěžili v různých keltských disciplínách – házení oštěpu skrz obruč, srážení soupeře z kladiny, ...

Myslím si, že za ten týden děti poznaly Kelty, jak se sluší a patří, a mají spoustu hezkých zážitků stejně jako děti z druhého turnusu, který proběhl v srpnu. Budeme moc rádi, když navštívíte i naše další akce. Těšíme se na vás.

Anežka Ulrichová

DEN DĚTÍ V DĚDEČKOVĚ ARBORETU

V sobotu 5. srpna pořádal „Stalin team“ na fotbalovém hřišti v Žiželicích koncert kapely Stresor. Sv. Petr se rozhodl tuto akci zmařit a seslal na Žiželice silné přívaly deště. Fotbalové hřiště připomínalo spíš velké „brouzdaliště“. Zapadlo i auto s hudební technikou. Pořadatelé, promáčení jako myši, těsně před zahájením koncertu v neustávajícím dešti přenášeli již postavené stany blíže k terase u kabin. O zrušení nebyla řeč. Jen díky jejich houževnatosti to vyšlo. A to po právu ohodnotili i členové kapely Stresor a ihned vyslali po Facebooku tuto pochvalu:

CHCETE SLYŠET OBDIVU HODNÝ PŘÍBĚH?

Kterak se lidé v jedné české vesnici semkli a dokázali se postavit rozmarům přírody? V čase, kdy kolem vás odpadáva jedna venkovní akce za sebou, si řekli ne, my to prostě zvládneme! Vše připraveno v tom největším dešti za posledních deset let, valník, podval, stany, stoly, lavičky, občerstvení, prostě vše. Tři hodiny před začátkem přichází rozhodnutí vše přesunout do menších, útulnějších, a hlavně sušších prostor. Kapacita nového prostoru? Cca 170 návštěvníků se zde pohodlně vejde. Přišlo vás 172!!!

A zažili jsme s vámi ten nejzábavnější večírek za poslední roky!

ČTENÍ NA POKRAČOVÁNÍ - 3. ČÁST

Doufám, že ne poslední výlet do Slovinska. 15. až 20. června 2022.

Po návratu do Lokvice již na nás čekal přítel Konrad Marušič, který nás provedl po bojišti, které se nachází v těsné blízkosti vesničky. Zde

jsme si prohlédli památník padlých rakouských vojáků z roku 1916, Borojevičev prestol (křeslo) několik zákopů, které si museli vojáci pro svou ochranu vysekat ve skále, a hlavně „Jamu Pečinku“. Je to kaverna (vojáky vytesaný tunel), který rakouští vojáci vyhloubili v kopečku „Pečinka“, aby na druhém konci kaverny mohli pozorovat nepřítele a podávat informace o úspěšnosti střelby vlastního dělostřelectva. Při hloubení kaverny narazili na dutiny ve skále a ty využili při kutání.

Na bojišti se také nachází památník padlých rakouských vojáků a „Borojevičev prestol“. Po

vypuknutí války s Italským královstvím v květnu 1915 a rozhodnutí rakouského nejvyššího vojenského velení, že frontová linie povede podél řeky Soča, byl Borojevič jmenován velitelem armády na Soči. Ke svému novému velení dorazil 27. května 1915. Jako veliteli 5. armády se mu

Při porovnání všech čtyř fotografií je jasné, jak vypadal Kras před válkou a sto let po ní!

i přes jednotlivé italské okupace tehdejšího rakouského území podařilo zabránit širší italské invazi na území monarchie. Italové se během dlouhých měsíců bojů jedenáctkrát neúspěšně pokusili prolomit obranu na Soči. Informace: Maksimilian Kravanja, člen společnosti „Društvo generala Borojeviča“.

Tento památník postavili vojáci 43. rumunského pěchotního pluku, kteří tady bojovali v rámci VII. rakousko - uherské divize. Ten stolec byl nakonec pojmenována po veliteli 5. rakousko - uherské armády Svetozarovi Borojeviču de Bojna.

V Žiželicích 2. 8. 2023 Ing. František Steklý

OLEŠNICKÉ MAŽORETKY NA MISTROVSTVÍ SVĚTA

V termínu 8. - 11. srpna 2023 jsme se zúčastnily mistrovství světa v anglickém Liverpoolu. Abychom mohly naši republiku reprezentovat na této mezinárodní soutěži, musely jsme se nejdříve v únoru zúčastnit kvalifikace v Hradci Králové. Zde jsme v seniorské kategorii získaly druhé místo a nominaci na vysněné mistrovství světa. Náš mladší olešnický soubor Střípky potom v juniorské kategorii získal zlaté medaile a taktéž nominaci do Liverpoolu. Samotnému mistrovství světa předcházely hodiny tréninků a dřiny. Kromě náročných tréninků oba soubory čekala také dlouhá a únavná cesta. Když jsme dorazily do Liverpoolu, čekala nás zde obrovská soutěžní hala a moc milí organizátoři. Po středečním zahájení mažoretkové části soutěže jsme soutěžily hned jako druhé a Střípky jako třinácté. Proti nám stály například týmy z USA, Francie, Chorvatska, Anglie nebo Norska. Skvělou atmosféru v hale pomohli vytvořit rodiče, kteří jeli do Anglie s námi. Díky jejich fandění jsme ze sebe vydaly to nejlepší a soutěžní vystoupení se oběma týmům povedlo. Ve čtvrtek bylo vyhlášení výsledků. Snahu a práci obou týmů porotci náležitě ocenili. My, seniorské Olešnické mažoretky, jsme získaly v konkurenci dalších 7 týmů z celého světa bronzové medaile a titul II. vicemistr světa. Střípky získaly zlaté medaile a titul Mistr světa, a to v konkurenci dalších 5 týmů. Všechny do jedné jsme v takovýto úspěch ani nedoufaly. Olešnické mažoretky ukázaly, že patří ke světové špičce. Také jsme to po vyhlášení náležitě oslavily. Dal-

ší den jsme se vydaly domů. Po cestě jsme se ještě zastavily na výletě v Londýně a potom jsme

1 stojící zleva Štěpánka Kubů, 7 stojící zleva Lenka Tichá.

zaměřily zpět do Chlumce. Tady nás překvapili zástupci obce Olešnice a města Chlumeck nad Cidlinou krásným přivítáním na chlumeckém náměstí. Podívat se a podpořit nás přišla i spousta dalších lidí, což nás velmi potěšilo. Za veškerou podporu městu Chlumeck a obci Olešnice děkujeme. Poděkování patří taktéž našim trenérkám a rodinám za veškerou podporu a energii, kterou nám věnují. Velké díky bychom rády vyjádřily sponzorům, bez kterých bychom se mistrovství světa nemohly zúčastnit.

V seniorské kategorii skvěle reprezentovala i děvčata ze Žiželic – Lenka Tichá a Štěpánka Kubů.

Za Olešnické mažoretky LT

Matrika

Z NAŠICH ŘAD ODEŠLI:

16. 5. 2023	Marie Šindelářová	ve věku 78 let	Žiželice
7. 7. 2023	Ladislav Hamrník	ve věku 73 let	Žiželice
10. 8. 2023	Kamila Kuncová	ve věku 93 let	Končice
<i>Obecní úřad Žiželice vyjadřuje upřímnou soustrast všem pozůstalým</i>			

5. ROČNÍK PARKOVÁNÍ ANEB PRÁTELSKÁ SETKÁNÍ POD ŠIRÝM NEBEM

Ve čtvrtek 17.08.2023 proběhl další ročník již tradiční akce Parkování aneb přátelská setkání pod širým nebem. Na návštěvníky čekala spousta dobrého jídla a pití. O program pro děti se postaraly místní spolky a ve spolupráci s Komunitním centrem Loukonosy byla pro děti připravena rukodělná dílnička. Během odpoledne vystoupilo několik nadaných dětí a dospělých: Pan Václav Augustin s povídáním o dravcích, Olešnické mažoretky Rozmarýnky Olešnice – Mistryně ČR 2023, Nikita Havelková – zpěv,

Lenka Volejníková a její svěřenkyňe – ukázka boxu, Natálka Kolaříková – hra na saxofon. Svou hodinu slávy si užila i místní kapela Prasklá šlacha. Celou akci provázal zvuk klavíru pod vedením Romana Palisy a zpívala Naďa Vilgošová. I přes nepřízeň počasí, kdy nás potrápily dešťové přeháňky, se akce moc vyvedla. Moc děkujeme obci Žiželice za záštitu nad celou akcí a sponzorům akce za podporu.

Za pořadatele Šárka Dařílková

SAPHO
KOUPELNY

HLEDÁME SKLADNÍKA

Na jednosměnný provoz pro náš nový
logistický areál v **průmyslové zóně Ovčáry**
hledáme **nové kolegy** na pozice:

Skladník

Servisní technik

Referent reklamací

Pracovník úklidu/výdej obědu

Referent velkoobchodu

email: kariera@sapho.cz

tel. 771 253 581

www.sapho-koupelny.cz

sobota 30. 9. 2023

Festival ptactva

Pozorování ptáků na Proudnici

komentovaná procházka
sraz v 7:30 u hřbitova
v Žiželicích

ptačí hry a zábavné dílničky
pro tatínky i dětičky

Dědečkovo arboretum
od 13:30

Dědečkovo arboretum

HARD & ROLL

TROJKONCERT

with **MANUAL**

Alchymie

ALEX

KD ŽIŽELICE 28.10.2023

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU

PONDĚLÍ 04.12.2023

OD 16:45h DO 19:00h

Masarykovo náměstí Žiželice

DÍLNIČKA PRO DĚTI

VÁNOČNÍ JARMARK

BOHATÉ OBČERSTVENÍ

UKÁZKY KOVÁŘSKÉHO ŘEMESLA

VÝSTAVA V MUZEU

VYSTOUPENÍ MŠ + ZŠ

VÁNOČNÍ KONCERT

BETLÉM